

Konrad Kochański

Uniwersytet Szczeciński
e-mail: konrad.kochanski@wzieu.pl

**OBLIGATORYJNE RAPORTOWANIE
A PRZESŁANKI BUDŻETOWANIA PROJEKTÓW
W KONTEKŚCIE ZARZĄDZANIA FUNDACJĄ**

**OBLIGATORY REPORTING VS. PREMISES
OF THE PROJECT BUDGETING IN THE CONTEXT
OF FOUNDATION MANAGEMENT**

DOI: 10.15611/pn.2017.471.20

JEL Classification: M41

Streszczenie: Zmiany legislacyjne, które zachodzą w zakresie sprawozdawczości finansowej od 2014 roku, spowodowały częściową harmonizację obligatoryjnego raportowania realizowanego przez fundację. Umożliwiły jednocześnie efektywniejszą realizację zewnętrznej funkcji informacyjnej. W dalszym ciągu marginalizowane są jednak potrzeby zarządcze. Podstawowym celem referatu jest przedstawienie obowiązkowej sprawozdawczości i przesłanek fakultatywnego budżetowania projektów w perspektywie zaspokajania potrzeb informacyjnych zarządzających fundacją. Teoretyczny i aplikacyjny charakter pracy skutkowało wykorzystaniem metod: indukcji i dedukcji, analizy aktów prawnych i raportów oraz dydaktycznego i praktycznego doświadczenia autora. Przeprowadzone rozważania pozwoliły na sformułowanie wniosku, iż realizowane obowiązkowe raportowanie odznacza się niską efektywnością, co stanowi główną przesłankę fakultatywnego wykorzystania budżetowania projektów, którego istota i forma koresponduje z podstawowymi atrybutami fundacji.

Słowa kluczowe: budżetowanie projektów, sprawozdawczość, fundacja, NGO.

Summary: Legislative changes, which has been taking place in financial reporting since 2014 cause partial harmonization of obligatory reporting conducted by the foundation. They support at the same time the realization of external information function. However, managerial needs are still marginalized. The main aim of the article is to present mandatory reporting and premises of facultative project budgeting in the perspective of meeting managers' information needs. The theoretical and practical feature of the article causes that considerations were based on: methods of induction and deduction, analysis of legal acts and reports as well as empirical and didactic experiences. The considerations undertaken in the article enabled the author to conclude that low-efficient obligatory reporting was a fundamental premise of using facultative project budgeting, which essence and form were relative to the attributes of foundation.

Keywords: project budgeting, reporting, foundation, NGO.

1. Wstęp

Jednym z charakterystycznych atrybutów dojrzałego społeczeństwa obywatelskiego jest sektor NGO (*non-governmental organisation*). Potwierdzeniem tej tezy jest określenie „trzeci sektor”, wskazujące, że organizacje pozarządowe obok sektora państwowego i prywatnego stanowią fundament nowoczesnego państwa demokratycznego. Szczególną rolę w ramach NGO odgrywają fundacje, które wspólnie ze stowarzyszeniami są filarem tej relatywnie niejednorodnej grupy. Tworzy się je bowiem na potrzeby realizacji społecznie bądź gospodarczo użytecznego, niezarobkowego celu, innego niż wspieranie własnych członków (w odróżnieniu od stowarzyszeń).

Co istotne, mimo iż w większości przypadków fundacje oraz pozostałe organizacje pozarządowe osiągają niewielkie przychody roczne, ciąży na nich obowiązek obligatoryjnego raportowania o swojej działalności podmiotom z otoczenia zewnętrznego, w tym sporządzania sprawozdań finansowych z uwagi na fakt prowadzenia ksiąg rachunkowych. Począwszy od 2014 roku, odnotować należy dość turbulentne zmiany o charakterze legislacyjnym, które między innymi wprowadziły możliwość korzystania (po spełnieniu wielu warunków) z uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów. Trudno jednak nie odnieść wrażenia, że zamysłem ustawodawcy było poprawienie przede wszystkim realizacji funkcji informacyjnej w wymiarze zewnętrznym. Co za tym idzie, w tym ujęciu w dalszym ciągu marginalizowane są potrzeby informacyjne zarządzających fundacjami. Zasadnym działaniem wydaje się więc wskazanie głównych przesłanek nieobligatoryjnego zastosowania budżetowania projektów, które z bogatego instrumentarium rachunkowości zarządczej dobrze koresponduje z zadaniowym charakterem fundacji, wspierając realizację wewnętrznej funkcji informacyjnej. W związku z powyższym celem artykułu jest przedstawienie obowiązkowej sprawozdawczości i przesłanek fakultatywnego budżetowania projektów w perspektywie zaspokajania potrzeb informacyjnych zarządzających fundacją. Teoretyczny i aplikacyjny charakter rozważań skutkował wykorzystaniem metod: indukcji i dedukcji, analizy aktów prawnych i raportów oraz dydaktycznego i praktycznego doświadczenia autora.

2. Istota fundacji w sektorze NGO a jej obowiązki sprawozdawcze

W roku 2014 w Polsce funkcjonowało w sumie 100,7 tys. organizacji pozarządowych, w tym formę fundacji posiadała niespełna co dziesiąta z nich (10,7 tys.) [GUS 2017, s. 2]. Co ciekawe, największy udział aktywnych fundacji w sumie w skali kraju ze względu na siedzibę odnotowały województwa: mazowieckie, małopolskie i dolnośląskie (odpowiednio 33%, 10% i 9%) [GUS 2016, s. 2].

Zgodnie z art. 3.2. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za organizacje pozarządowe uznaje się co do zasady niedziałające w celu osiągnięcia zysku osoby prawne bądź jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność

prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, a niebędące jednostkami sektora finansów publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi. W związku z powyższym w szerokim rozumieniu można do tej grupy zaliczyć między innymi: związki zawodowe, związki pracodawców, federacje, izby gospodarcze, partie polityczne, organizacje kościelne czy też kluby osiedlowe. Jak już wskazywano we wstępie, w wąskim zakresie trzeci sektor utożsamiany jest z fundacjami i stowarzyszeniami, przy czym między obiema formami występują subtelne różnice, wśród których podstawowe to te wynikające z:

- członkostwa – fundacja w odróżnieniu od stowarzyszenia nie posiada członków,
- założycielstwa – do założenia fundacji wystarczy jeden fundator, przy stowarzyszeniu potrzeba minimum 7 założycieli,
- władz – w fundacji brak walnego zgromadzenia członków,
- cel i odbiorcy – fundacja w odróżnieniu od stowarzyszenia nastawiona jest na realizację celów na rzecz podmiotów spoza jej otoczenia wewnętrznego.

Niezależnie od wskazanych różnic, każda fundacja oraz pozostałe podmioty zaliczane do grupy organizacji pozarządowych zobligowane są wyjściowo do rocznego sporządzania sprawozdania finansowego, którego zakres oraz tryb sankcjonuje ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Wiele zmian, które miały swój początek w 2014 roku, daje obecnie możliwość wyboru formy sprawozdania odpowiadającej specyfice danej jednostki. Zostały usystematyzowane w tabeli 1.

Istotny jest fakt, iż przyjęcie statusu jednostki mikro, małej, czy też uproszczonej ewidencji powinno być dokonane przez wskazane w statucie fundacji organy (zarząd bądź radę). Rok 2017 jest jednocześnie ostatnim, w którym fundacja korzysta z załącznika 1, 4 lub 5 przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok 2016. Dedykowany fundacji załącznik nr 6, który będzie wykorzystywany od roku 2018, ma odzwierciedlać specyfikę jej funkcjonowania, w tym odmienny w stosunku do przedsiębiorców charakter osiąganych przychodów i ponoszonych kosztów. W związku z tym największe zmiany zostały wprowadzone w rachunku zysków i strat, w którym wyróżnić można co najważniejsze:

- przychody i koszty z działalności statutowej (w tym: nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, odpłatnej działalności pożytku publicznego i pozostałej działalności statutowej),
- przychody i koszty z działalności gospodarczej,
- koszty zarządu.

Bilans natomiast przyjmuje praktycznie układ przewidziany dla jednostek małych, a informacja dodatkowa – ten dla jednostek mikro, oczywiście z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania organizacji pozarządowej. Wprowadzony załącznik 6 stanowi niewątpliwie ułatwienie dla zarządzających fundacją z uwagi na fakt, iż przytaczane typy przychodów/kosztów i tak musiały być raportowane innym podmiotom z otoczenia zewnętrznego, co zostanie omówione w dalszej części referatu. Wsparciu ulegnie przede wszystkim realizacja zewnętrznej funkcji informacyjnej w myśl zasady

Tabela 1. Formy sprawozdania finansowego przewidziane dla fundacji

Lp.	Typ fundacji	Charakterystyka podmiotu	Forma sprawozdania finansowego
1	2	3	4
1	Jednostka prowadząca księgi rachunkowe bez uproszczeń, tzn. według pełnych zasad ustawy o rachunkowości	Fundacja: <ul style="list-style-type: none"> • której odpowiednie organy (zarząd lub rada) dobrowolnie zdecydowały o stosowaniu pełnych zasad bądź nie dokonały wyboru „uproszczeń”, • która nie spełnia kryteriów jednostki mikro/ małej, • której nie przysługuje zwolnienie z obowiązku sporządzania rocznego sprawozdania finansowego. 	Sprawozdanie zgodne ze wzorem podstawowym, tj. załącznikiem nr 1 do ustawy o rachunkowości w wersji 3-elementowej albo 5- elementowej dla fundacji podlegającej art. 64.1 ww. ustawy.
2	Jednostka mikro w rozumieniu ustawy o rachunkowości	Fundacja nieprowadząca działalności gospodarczej, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: <ul style="list-style-type: none"> • 1,5 mln zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, • 3,0 mln zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, • 10 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty. 	Sprawozdanie zgodne z załącznikiem nr 4 do ustawy o rachunkowości.
3	Jednostka mała w rozumieniu ustawy o rachunkowości	Fundacja, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: <ul style="list-style-type: none"> • 17 mln zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, • 34 mln zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, • 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty. 	Sprawozdanie zgodne z załącznikiem nr 5 do ustawy o rachunkowości.
4	Jednostka stosująca uproszczoną ewidencję przychodów	Fundacja, która w myśl art. 10a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego:	Zwolnienie z obowiązku sporządzania rocznego

Tabela 1, cd.

1	2	3	4
	i kosztów zgodną z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego	<ul style="list-style-type: none"> • działa w sferze określonych zadań publicznych, • nie prowadzi działalności gospodarczej, • nie posiada statusu organizacji pożytku publicznego, • w roku ubiegłym osiągnęły usankcjonowane przychody w wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł. 	sprawozdania finansowego.
5	Jednostka prowadząca w 2017 r. księgi rachunkowe	Każda fundacja funkcjonująca w 2017 r., która nie prowadzi uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów.	Sprawozdanie sporządzane w 2018 r. za rok 2017 zgodnie z dedykowanym organizacjom pozarządowym załącznikiem nr 6 do ustawy o rachunkowości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Ustawa z 29 września 1994; Ustawa z 24 kwietnia 2003; Rozporządzenie z 18 grudnia 2015].

rzetelnego i wiernego obrazu, co docelowo podniesie poziom harmonizacji poszczególnych sprawozdań obligatoryjnych dla fundacji. Niemniej jednak trudno jednoznacznie wskazać możliwość pełnego zaspokojenia potrzeb o charakterze zarządczym. Można wysnuć wniosek, że sprawozdawczość finansowa stanowić będzie bardziej użyteczny informacyjny podsystem dla podsystemu rachunkowości zarządczej.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest na dzień bilansowy, a na jego przygotowanie każda fundacja ma trzy miesiące od tego momentu. Przy założeniu, że rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy, ostatecznym terminem jest 31 marca. Jednocześnie sprawozdanie powinno być zatwierdzone przez odpowiedni organ najpóźniej do 30 czerwca (w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego) oraz złożone we właściwym urzędzie skarbowym w ciągu 10 dni od zatwierdzenia (ostatni możliwy termin to 10 lipca). Dodatkowo sprawozdanie fundacji prowadzącej działalność gospodarczą musi być złożone w KRS w ciągu 15 dni od jego zatwierdzenia (ostatni możliwy termin to 15 lipca).

Obligatoryjne raportowanie, poza sprawozdawczością finansową realizowane jest także przez fundację na rzecz innych podmiotów z otoczenia zewnętrznego. Zostało przedstawione syntetycznie w tabeli 2.

Tabela 2. Pozostałe obowiązki sprawozdawcze fundacji

Lp.	Podmiot z otoczenia zewnętrznego	Forma sprawozdawczości	Termin
1	Urząd Skarbowy	Przedstawienie informacji o uzyskanych w danym roku podatkowych dochodach. Podstawą prawną jest ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Niezależnie od tego, czy dochody są ustawowo zwolnione z podatku (wynikające ze strictly wskazanej działalności, o ile przeznaczają się na realizację celów statutowych), czy nie, każda fundacja zobowiązana jest do złożenia CIT-8 (zeznania o wysokości osiągniętego dochodu/ poniesionej straty przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych). Co istotne, każda fundacja zatrudniająca minimum 5 osób bądź rozliczana przez biuro rachunkowe ma obowiązek złożenia zeznania w formie elektronicznej.	Do 31 marca.
2	Główny Urząd Statystyczny	Obowiązek raportowania przez losowo wybrane fundacje wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. Realizowany jest co dwa lata na formularzach: <ul style="list-style-type: none"> • SOF-1 – sprawozdanie o działalności fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, • SOF-4 – sprawozdanie z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego oraz organizacji pracodawców. 	Do 28 kwietnia 2017 r. z danymi za rok 2016.
3	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Obowiązek ten nałożony jest na fundację posiadającą status organizacji pożytku publicznego i wynika z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Sprawozdanie merytoryczne ma w zamiśle poinformować opinię publiczną oraz ministra o sposobie wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych oraz o działaniach zrealizowanych przez fundację w danym okresie sprawozdawczym. Obecnie zasadne są dwa wzory sprawozdań merytorycznych – w wersji pełnej oraz w wersji uproszczonej dla podmiotów, które osiągnęły przychody nie wyższe niż 100 tys. zł.	Do 15 lipca/ do 30 listopada, gdy rok obrotowy różni się od roku kalendarzowego.
4	Właściwy minister wskazany w statucie fundacji	Obowiązek ten wynika z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach i przyjmuje formę sprawozdania z działalności fundacji (nazywanego potocznie sprawozdaniem merytorycznym). Brak jest jednolitego jego wzoru, a wymogi dotyczące formy sporządzania zostały uwarunkowane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji.	Brak wskazanego terminu; w praktyce do końca kolejnego roku kalendarzowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Ustawa z 15 lutego 1992; Ustawa z 29 czerwca 1995; Ustawa z 24 kwietnia 2003; Ustawa z 6 kwietnia 1984; Rozporządzenie z 8 maja 2001].

W tabeli 2 ujęto najważniejsze, poza sprawozdaniem merytorycznym, formy obligatoryjnego raportowania przez fundację. Co istotne, z uwagi na ograniczoną objętość referatu pominięto deklaracje i zeznania tożsame dla większości podmiotów gospodarczych, a wynikające z rozliczeń z ZUS, podatku PIT pracowników, VAT etc. Omówione formy sprawozdawczości mają zatem za zadanie umożliwiać realizację głównie zewnętrznej funkcji informacyjnej. Argument ten stanowi podstawową przesłankę poszukiwania i wdrażania fakultatywnych rozwiązań wspomagających realizację omawianej funkcji w wymiarze wewnętrznym – przede wszystkim na zarządzania fundacją.

3. Przesłanki fakultatywnego zastosowania budżetowania projektów w fundacji w świetle potrzeb informacyjnych zarządzających

Punktem wyjścia w dalszych rozważaniach jest teza, iż to rozpoznana potrzeba determinuje zmiany, które w rezultacie mają doprowadzić do jej zaspokojenia. Zgodnie z postawionym celem referatu rozpatrywane są potrzeby informacyjne rozumiane jako odczuwanie braku odpowiednio użytecznej informacji na potrzeby otoczenia wewnętrznego fundacji. Jest to jednocześnie podstawowa przesłanka zmiany w postaci fakultatywnego wdrożenia budżetowania projektów jako narzędzia rachunkowości zarządczej odpowiednio wpisującego się w specyfikę działalności fundacji (budżetowanie projektów stanowi fundamentalne zagadnienie wpisane w kompleksowe opracowania M. Łady i A. Kozarkiewicz [2007] oraz M. Klinowskiego [2010] na temat zarządzania projektami). Rozpoznana determinanta wynika z wieloletniego doświadczenia autora w zakresie realizacji zadań zarówno o charakterze finansowo-księgowym (prowadzenie ksiąg rachunkowych i sporządzanie sprawozdań finansowych), jak i zarządczym w fundacji.

Przesłankę uzupełniającą do wskazanej powyżej jest asymetria informacji rozpatrywana jako stan, w którym posiadana informacja odznacza się względnie odmiennym poziomem użyteczności dla różnych odbiorców w fundacji. Mowa tutaj przede wszystkim o informacji o charakterze finansowo-księgowym pochodzącej z prowadzonej sprawozdawczości. Omawiana informacja posiada wyjściowo najwyższą użyteczność dla odbiorców sprawozdań, czyli tych pochodzących z otoczenia zewnętrznego (dostarczana jest na ustandaryzowanych wzorach). W rozważaniach pomijana jest kwestia jej wiarygodności (np. czy sprawozdanie finansowe rzetelnie i wiernie odzwierciedla sytuację finansowo-majątkową i wynik działalności fundacji?). Sprawozdania fundacji z uwagi na brak zasobów finansowych sporządzane są często przez wolontariuszy nieposiadających odpowiedniej wiedzy, kompetencji i umiejętności. Wykorzystuje się przy tym nierzadko zasoby internetowe, w tym wzory dokumentów i ogólnie dostępne fora. Przy takim podejściu może się okazać, że dostarczana informacja jest mało użyteczna dla osoby ją generującej i jednocześnie zarządzających fundacją.

Co więcej, użyteczność powinna być rozpatrywana także z perspektywy dostępności, aktualności, relewancji, zrozumiałości czy kompletności dla jej odbiorcy. Zarządzający fundacją oczekują informacji, która pozwoli na efektywne podejmowanie decyzji w perspektywie projektowo-zadaniowej, która wynika wprost z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie [Ustawa z 24 kwietnia 2003], a budżetowanie projektów dostarcza informacji wprost w takim ujęciu.

Po trzecie, zgodnie ze wskazaną ustawą fundacje stanowią podmioty realizujące zadania publiczne finansowane z budżetów JST w trybie otwartych konkursów bądź w trybie małych zleceń/ grantów (środki do 10 000 zł w ramach zadań realizowanych do 90 dni). Aby pozyskać omawiane środki, fundacja kompletuje w perspektywie *ex ante* odpowiedni wniosek, którego charakter można zdefiniować jako projektowy. Kluczowymi atrybutami są bowiem: zakres, termin oraz zasoby, czyli parametry charakterystyczne dla projektu. Trudności niejednokrotnie sprawia wiarygodne zaplanowanie kosztów o charakterze bezpośrednim i pośrednim. Bieżąca ewidencja księgową oraz sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy nie zapewniają odpowiednio użytecznej informacji, a powszechnie wykorzystywana jest metoda kosztu historycznego (przyjęcie podobnych parametrów do tych z poprzedniego tworzonego wniosku).

Jednocześnie prowadzenie wynikającej ze statutu fundacji odpłatnej działalności pożytku publicznego skutkuje koniecznością realizacji cyklu planistyczno-kontrolnego. Pozyskane bowiem w tym zakresie przychody, zgodnie z przepisami prawa, mają równać się kosztom realizowanego projektu-zadania. Ewentualny dochód powinien być natomiast przeznaczony na cele statutowe. Zasadnym działaniem jest zatem tworzenie minimum kalkulacji wstępnej i wynikowej dla każdego zadania, a rozwiązaniem najbardziej użytecznym w tym ujęciu (uwzględniającym dodatkowo zakres i termin) jest budżet projektu. Takie podejście odznacza się znacznie wyższą efektywnością, gdy zarządzający fundacją podejmują decyzję o projektowym ujęciu całej działalności fundacji, a nie fragmentarycznym – w odniesieniu do wybranych projektów.

Kolejną przesłanką jest podniesienie w wyniku stosowania budżetowania projektów świadomości menedżerskiej zarządzających w kontekście funkcjonowania całej fundacji, jak i efektywniejszego zarządzania poszczególnymi projektami od momentu ich definiowania, po planowanie, realizację i zakończenie. Jednocześnie wskazany wymiar wewnętrzny determinuje wymiar zewnętrzny, ponieważ jakość zarządzania przez fundację projektami determinuje pozyskanie obcych środków zarówno tych publicznych, jak i prywatnych. Budżetowanie projektów może stać się zatem narzędziem kształtowania wizerunku fundacji w otoczeniu zewnętrznym. Ponadto budżetowanie projektów stanowi rozwiązanie ograniczające m.in.:

- podejście do zadań – dobrze, tanio, szybko,
- niewłaściwe postrzeganie celów funkcjonowania fundacji przez zarządzających,
- niezrozumienie istoty poszczególnych projektów i ich priorytetowych parametrów,
- błędy w zakresie kalkulowania kosztów pośrednich na poszczególne projekty,

- wiele innych zjawisk dysfunkcyjnych, takich jak brak wsparcia, uprawnień i postrzegania odpowiedzialności, czy też tych o charakterze osobistym.

Syntetyzując, powyżej przedstawiono podstawowe przesłanki fakultatywnego zastosowania budżetowania projektów w fundacji w perspektywie potrzeb informacyjnych zarządzających w relacji do niskiej użyteczności informacji pochodzących z wielowymiarowej obligatoryjnej sprawozdawczości.

4. Zakończenie

Zachodzące od kilku lat istotne zmiany legislacyjne w zakresie sprawozdawczości finansowej spowodowały częściową harmonizację obligatoryjnego raportowania realizowanego przez fundację. Umożliwiły jednocześnie efektywniejszą realizację zewnętrznej funkcji informacyjnej. W dalszym ciągu nie dostrzega się jednak potrzeb informacyjnych zarządzających fundacją. Celem artykułu było przedstawienie istoty i wielowymiarowego zakresu mało spójnej obowiązkowej sprawozdawczości i najważniejszych przesłanek fakultatywnego budżetowania projektów w kontekście zaspokajania potrzeb informacyjnych zarządzających fundacją. Przeprowadzone rozważania pozwoliły na sformułowanie wniosku, iż realizowane obowiązkowe raportowanie odznacza się niską efektywnością (relacja zaangażowanych zasobów do użyteczności pozyskiwanej informacji dla zarządzania), co stanowi główną przesłankę nieobligatoryjnego wykorzystania budżetowania projektów, którego istota i forma najlepiej koresponduje z atrybutami fundacji. Co istotne, stosowanie omawianego narzędzia w sprawie zaspokajanie potrzeb informacyjnych zarówno odbiorców z otoczenia wewnętrznego (zarządzających), jak i tych z otoczenia wewnętrznego w wyniku podniesienia rzetelności i wiarygodności prowadzonej sprawozdawczości.

Literatura

GUS, 2016, *Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2014 r. – wyniki wstępne*, GUS, Warszawa.

GUS, 2017, *Podstawowe dane o sektorze non-profit w 2014 roku*, GUS, Warszawa.

Klinowski M., 2010, *Rachunkowość zarządcza zorientowana na projekty*, CeDeWu, Warszawa.

Łada M., Kozarkiewicz A., 2007, *Rachunkowość zarządcza i controlling projektów*, C.H. Beck, Warszawa.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, Dz.U. 2015, poz. 2178.

Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji, Dz.U. 2001, nr 50, poz. 529.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, Dz.U. 2016, nr 0, poz. 40.

Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. 2016, nr 0, poz. 1888.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Dz.U. 2016, nr 0, poz. 1817.

Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, Dz.U. 2016, nr 0, poz. 1068.

Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. 2016, nr 0, poz. 1047.